

Wired Cities And Transnational Communications: New Forms Of Governance For
Telecommunications And The New Media

شهرهای شبکه‌ای و ارتباطات فراملی (۱)

اشکال جدیدی از حکومت برای ارتباطات راه دور و رسانه‌های جدید

دواین وینسک Dwayne Winseck

تلخیص و برگرفته از کتابچه‌ی رسانه‌های جدید

آدرس سایت:

http://polaris.gseis.ucla.edu/lievrou/HNM_contents.html

چکیده:

در این مقاله، تاریخچه رسانه‌های جهانی و تأثیرات آن‌ها مورد بررسی قرار گرفته و ضمن آن به ساختارهای اساسی و بنیادینی که منجر به گسترش فناوری‌های نوین ارتباطی، به ویژه ارتباطات از راه دور نظیر شبکه‌ی اینترنت گردیده‌اند، پرداخته شده است. علاوه بر این مقولاتی چون نظم نوین داخلی، سیاستهای جدید خصوصی‌سازی و سازمان تجارت جهانی مورد توجه قرار گرفته‌اند که در نهایت به تلاشهایی جهت برقراری نظم نوین جهانی ارتباطات و اطلاعات (۲) انجامیده است. در بخش دیگری از این مقاله، موضوع سازمان تجارت جهانی (۳) و خصوصی‌سازی در عرصه ارتباطات مطرح شده است؛ به طوری که بین سال‌های ۱۹۸۴ تا ۱۹۹۰ بیش از ۱۱۰ شرکت ارتباطات از راه دور خصوصی شده‌اند. برخی از آن‌ها نظیر «بریتیش تله‌کام» (۴) به طور کامل و برخی دیگر همچون «مالزیا تله‌کام» (۵) و «سنگاپور تله‌کام» (۶) بخش‌هایی از فعالیت شرکت خود را به بخش خصوصی واگذار کرده‌اند. البته این خصوصی‌سازی به تأثیرات اقتصادی متفاوت و نوعی نابرابری در دسترسی به اطلاعات در کشورهای آفریقایی، آسیایی و امریکای لاتین منجر گردیده است؛ برای مثال در پایان سال ۱۹۹۹ تنها ۳ درصد از مردم جهان به اینترنت دسترسی داشتند و در ۲۳ کشور اساساً امکان دسترسی به اینترنت وجود نداشت؛ همچنین در پنجاه و هشت کشور جهان کم‌تر از یک هزار کاربر اینترنتی وجود داشت. در قالب یک مقیاس جهانی می‌توان اذعان داشت که ۴۵ درصد کل کاربران اینترنت مقیم امریکای شمالی، ۳۵ درصد دیگر مقیم اروپا و ۱۱ درصد ساکن کشور ژاپن می‌باشند. به واقع تنها در برخی از کشورها، روند خصوصی‌سازی ارتباطات انجام شده و توانسته جایگزین انحصارات دولتی شود و دسترسی یکسانی را برای همگان به ارمغان آورده است. پیامد چنین روندی نیز بروز شکاف میان کشورهای توسعه‌یافته و کشورهای در حال توسعه در خصوص دسترسی به خدمات ارتباطات از راه دور را افزایش داده است.

کلید واژه‌ها: شهرهای شبکه‌ای، نظم نوین داخلی، سیاستهای جدید خصوصی‌سازی، سازمان تجارت جهانی، ارتباطات از راه دور، ارتباطات جهانی، ارتباطات کابلی، رسانه‌های جهانی

تاریخچه ی مختصری از رسانه‌های جهانی

سیستم رسانه های جهانی از لحاظ تاریخی کهن تر از آن است که به نظرمی آید. در واقع تاریخچه بحث پیرامون رسانه‌های جهانی به اواخر قرن ۱۹ یعنی وقتی که یک شبکه گسترده جهانی از شرکت‌های تلگراف (ارتباطات کابلی) و آژانس‌های خبری به عنوان شرکت‌های فراملی در آن زمان ظهور پیدا کرد، بازمی گردد.

تا اواخر قرن ۱۹ دولت های بریتانیا و ایالات متحده امریکا به پذیرش تجارت جهانی در خصوص آزادی کابل‌ها مبادرت نموده و به نحو تجاوزکارانه‌ای از این چنین سیاست‌هایی جهت گسترش دسترسی به بازارهای خارجی از طریق شرکت‌هایی نظیر شبکه‌های کابلی امریکایی، کمپانی‌های تلگراف انگلیسی - آمریکایی، شرکت های تلگراف انگلیسی و شرکت توسعه شرقی تلگراف وستریونیون بهره برده اند. از این چنین سیاست‌هایی همچنین در پشتیبانی از کارتل‌های کابلی و اهرم‌های قدرت جهت دسترسی به بازارهای داخلی به منظور بهره‌برداری دو طرفه شرکت‌های ارتباطی خارجی ایالات متحده و انگلستان بهره برداری شده است. پس از جنگ جهانی اول در رسانه‌های جهانی شکافی به وجود آمد و تحقیقات در این رشته تا حدود زیادی به مطالعه در خصوص تبلیغات و توانایی مردم در دریافت اخبار خارجی محدود گردید.

ایده ی رسانه‌های جهانی با توافقات بین‌المللی، دامنه عملکرد تکنولوژی‌های رسانه‌ای جدید (رادیو، تلویزیون، ماهواره ها و نظایران) را به داخل مرزهای ملی محدود می نمود.

طی ده های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ کشورهای توسعه یافته در یونسکو و اتحادیه جهانی مخابرات (۷) به تصویب سیاست‌های جدیدی در راستای دستیابی به تخصیص عادلانه‌ای از منابع ارتباطات مبادرت نمودند. اتخاذ چنین سیاست هایی نظم نوین جهانی ارتباطات و اطلاعات و دسترسی بیشتر به اخبار و رسانه‌های قدیمی همچنین تنوع بیشتر جریان اطلاعات در تمامی کشورها و توزیع عادلانه ی اطلاعات را می طلبد.

در اصل سازمان یونسکو و اتحادیه ی جهانی مخابرات به ترتیب تحت مطالعات اصلی کمیسیون مک براید و ماتیلز به این نتیجه رسیدند که به انجام نوآوری‌هایی در این خصوص مبادرت نمایند. از این رو تلاش هایی جهت نیل به آزادی و تعادل جریان اطلاعات، گسترش مشارکت کشورهای توسعه یافته در هر دو سازمان، تخصیص بیش تر منابع به صورت عادلانه برای عموم (امواج رادیویی و مکان‌های مداری برای ماهواره‌های ثابت) و افزودن زیرساخت‌های ارتباطی برای ایجاد برنامه‌های بین‌المللی توسعه ارتباطات و فراهم کردن حمایت‌های فنی و مالی برای اخبار محلی و آژانس‌های رادیو و تلویزیونی صورت گرفت. با این حال اهداف نظم نوین جهانی ارتباطات و اطلاعات به صورت منحرف شده‌ای محقق گردید و این در

حالی بود که چنین کوشش‌هایی متمایل به سیستم جهانی شد که بتواند نیازهای کشورهای را بهتر از آنچه که دنباله روی کورکورانه از تسلط اروپا و امریکای شمالی ایجاب می‌نمود، منعکس کند. در این اثنا نظم نوین جهانی ارتباطات و اطلاعات با انتقام کشورهای مواجه گردید که از ایده نظم نوین ارتباطات جهانی براساس برابری و توزیع مجدد قدرت و منابع متضرر گردیدند.

کشورهای امریکا انگلستان و سنگاپور، سازمان یونسکو را ترک و تهدید کردند که در صورت عدم اعمال تغییرات فراگیر داخلی، اتحادیه جهانی مخابرات نیز به سرنوشت مشابه دچار خواهد شد. آن‌ها طالب اولویت رقابت و خصوصی‌سازی به همان صورتی بودند که در توافق‌نامه جهانی تجارت و گمرک (۸) لحاظ گردیده بود، در نتیجه تجارت آزاد و ارتباطات مجدداً احیا شد و اقتدار سازمان یونسکو و اتحادیه جهانی مخابرات باز تعریف شد و بحث در خصوص نظم نوین جهانی ارتباطات و اطلاعات کم رنگ شد. بدین ترتیب سازمان یونسکو به پذیرش مجدد جریان آزاد اطلاعات تن در داده و در نتیجه دولت‌های انگلستان، امریکا و سنگاپور بازگشتند. سازمان تجارت جهانی نیز مجدداً براساس دکترینی که اساس آن، نظام سیاسی ارتباطات جهانی در حال تکوین بود برای کلیه اعضای خود مجوز مبادله اطلاعاتی بدون هیچ محدودیتی در میان مرزها را صادر نمود.

با از میان رفتن نظم نوین جهانی ارتباطات، نظم جدید داخلی و خط مشی بنیادین برای بخش‌های خصوصی اتحادیه جهانی مخابرات، سازمان همکاری مؤسسه اقتصادی (۹) و سازمان تجارت جهانی شکل گرفت. آژانسهای مذکور چند نقش جدید را به منظور تلاش در راستای ایجاد بازارهای ارتباطی جدید و چارچوب سیاسی پذیرفتند:

- تحقیقاتی که روش اصلی و دسترسی به منابع ارتباطی را در مناطق مختلف جهان با حمایت از خصوصی‌سازی، رقابت و توسعه قالب‌های خود تنظیمی جدید در بعضی از کشورها پوشش می‌دادند.
- نقش مکمل حمایتی به طور مثال توسعه مراکز دوربرد (۱۰) به عنوان منابع اجتماعی که برای مردم در کشورهای توسعه‌یافته با دسترسی بیش‌تر به خدمات ارتباطات از راه دور تهیه می‌شوند.
- تهیه منابع مالی برای حمایت‌های قانونی و ظرفیت‌های سیاستگذاری در کشورهای توسعه‌یافته و ترجیحاً شبکه‌ها و خدمات اطلاعاتی که امروزه در بازارهای اختصاصی هستند.

تغییر شکل و خصوصی شدن سیاست‌های ارتباطات جهانی

پیام‌رسانان ارتباطی طی سال‌های ۱۹۸۴ تا ۱۹۹۱ به رقابت بایکدیگر در کشور انگلستان پرداختند. در این رقابت اطلاعاتی در فضای آزادی خواهانه، کشورهای نظیر استرالیا، کانادا، ژاپن، نیوزیلند و اتحادیه ی اروپا (طی سال‌های ۱۹۹۰ تا ۱۹۹۸ در سازمان همکاری‌های مؤسسه اقتصادی و طی سال ۱۹۹۹ در ایالات متحده) سهیم بودند. عامل این چنین نشانه‌گذاری‌هایی بانک جهانی و ساختارهای آن بود که به اعمال سیاست انحصاری خود مبادرت می نمود که قابل پذیرش در ساختار ادارات و روند خصوصی سازی بود.

سازمان تجارت جهانی و سیاست‌های جدید ارتباطات از راه دور و رسانه‌های نوین

تعدادی از موافقتنامه‌های سازمان تجارت جهانی، ارتباطات از راه دور و سرویس‌های اطلاعاتی را تحت پوشش قرار داده‌اند. این موافقت نامه ها که گاهی ادعا می گردید که اساس نظام حکومتی جدید رادیکال به شمار می آید تضمین کرده‌اند که کشورها قادر به نقض این مرحله و پیشرفت بدون رقابت و خصوصی سازی متناسب با نقش‌های سازمان تجارت جهانی در آینده نخواهند بود. از این رو این سازمان بر ارتباطات از راه دور و رسانه‌های جدید در قالب موافقتنامه سال ۱۹۹۴ به منظور افزایش خدمات، توافقنامه سال ۱۹۹۶ سنگاپور جهت حذف مالیات‌ها از محصولات فن‌آوری‌های ارتباطی از راه دور، توافقنامه پایه ارتباطات از راه دور ۱۹۹۷ و ایجاد قدرت تجارت الکترونیکی جهانی تأکید کرده است. افزون بر موارد فوق سازمان تجارت جهانی همچنین بر موافقتنامه‌های ذیل تمرکز دارد:

- خصوصی سازی
- رقابت تحت نظارت
- تطبیق سیاست‌های نوین برای رسانه‌های جدید

سازمان تجارت جهانی و خصوصی سازی

در خلال سال‌های ۱۹۸۴ تا ۱۹۹۰، ۱۱۰ شرکت ارتباطات از راه دور فرایند خصوصی شدن را پشت سر گذاردند. تعدادی از این شرکت‌ها نظیر بریتیش تله‌کام به طور کامل و برخی دیگر نظیر مالیزیا تله‌کام و سنگاپور تله‌کام قسمتی از شرکت خود را به بخش خصوصی واگذار کردند. با این حال می‌توان اذعان داشت که در پایان سال ۱۹۹۹ تنها ۳ درصد از مردم جهان به اینترنت دسترسی داشتند. به عبارت دیگر ۲۳ کشور جهان از اتصال به شبکه اینترنت محروم بوده و در ۵۸ کشور دیگر نیز کم‌تر از ۱۰۰۰ کاربر اینترنتی وجود داشت. در قیاسی کلی ۴۵ درصد کل کاربران اینترنت مقیم امریکای شمالی، ۳۵ درصد ساکن اروپا و ۱۱ درصد شهروندان ژاپنی بودند.

گفتنی است که توافق‌نامه‌های سازمان تجارت جهانی کشورها را به تعهد در قبال روند خصوصی سازی و پذیرش سرمایه‌گذاران خارجی ملزم نمی‌نماید، اگرچه فشار عمده‌ای جهت پذیرش این تعهد اعمال می‌گردد. بسیاری از کشورها به انجام این چنین فعالیت‌هایی به اندازه‌ی ایالات متحده مبادرت نکرده‌اند. کشورهای امریکای لاتین بزرگ‌ترین مراحل رفع محدودیت‌های سرمایه‌گذاری‌های خارجی را به واسطه‌ی یک‌دست کردن گرایش‌های موجود انجام دادند.

در آرژانتین، غنا، مکزیک و آفریقای جنوبی عواملان خصوصی‌سازی ارتباطات از راه دور (۱۱) بر نصب ۲۲۵ هزار تا ۲/۵ میلیون اشتراک جدید طی ۵ سال تأکید داشتند. این اقدامات با توسعه طراحی‌های تنظیم شده‌ای همراه شد و بر گذار از باور مقررات‌زدایی در دهه ۱۹۸۰ به ایده‌ای که رژیم‌های دولتی را ارکان اساسی تغییر سیاست‌های ارتباطات از دور می‌دانست تأکید شد. از این رو سازمان تجارت جهانی «الگوی جدید دولتی»، یا به عبارت کلی سند امضا شده توسط ۵۵ کشور را پذیرفت.

سازمان تجارت جهانی، رقابت و شهرهای شبکه‌ای در زیرساخت‌های اطلاعات جهانی

موضوع تجارت جهانی، به واسطه انجام مطالعات آکادمیکی توسط سازمان مؤسسه همکاری‌های اقتصادی و اتحادیه‌ی مخابرات جهانی بسط یافت. مطالعات مذکور ثابت کردند که توسعه در کشورهایی که رقابت در آنجا ترسیم شده به افزایش دسترسی شهروندان به خدمات پایه تلفنی و خدمات جدید ارتباطی همچون اینترنت منجر گردیده است و این در حالی است که در کشورهایی فارغ از چنین تصاویری، چنین نشده است. در بازگشت به این مطالعات در سال ۱۹۹۷، توافق‌نامه اصلی ارتباطات از راه دور، توسعه کشورهایی را که رسماً به رقابت در عرصه ارتباطات از راه دور می‌پرداختند مدنظر

داشت. این توافقنامه عمدتاً وضعیت ۷۲ کشوری که آن را امضا کرده بودند تقویت و تحکیم می‌کرد و این در حالی بود که تنها چند کشور توسعه رقابتی را پذیرفتند. افزایش رقابت به واسطه ی حضور سازمان تجارت جهانی به منظور نیل به افزایش عظیم در سرمایه‌گذاری‌ها، انگیزه و تحریک ایجاد نمود. اما سؤال اساسی این است که به وسیله چه کسی و کجا؟

توافقنامه اصلی ارتباطات از راه دور و تنظیم آزادسازی، آغازگر حمله‌ای در مقیاسی غیرقابل پیش‌بینی به شهرهای شبکه‌ای و جهانی بود. در کشورهای عضو سازمان مؤسسه همکاری اقتصادی بسیاری از این سرمایه‌گذاریهای جدید به واسطه ی رقابت‌های جدید انجام می‌گرفت و در کشورهای در حال توسعه سرمایه‌گذاری‌ها بین سال‌های ۱۹۹۵ و ۱۹۹۸ تا میزان سه برابر بیش از دهه‌های قبل افزایش یافت. در مدت زمانی کوتاه اما مشخص، اینترنت از ۲ میلیون کاربر به ۹۰ میلیون در پایان قرن بالغ گردید. همچنین تعداد کشورهایی که به این شبکه متصل شدند از ۹۰ کشور به ۲۰۰ کشور در طول یک دهه افزایش یافت. در این میان شکاف بین کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه در زمینه دسترسی به سرویسهای ارتباطات از راه دور احساس می‌شد.

اگرچه بر تقسیم بندی کلی میان (کشورهای غنی از اطلاعات) و (کشورهای مواجه با فقر اطلاعات) پافشاری می‌شد، اما در برخی موارد میان نواحی شهری و روستایی وابسته به فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی (۱۲) جدید و مناطقی از جهان که به شبکه‌های کوچک محلی و شبکه‌های جهانی متصل بودند، غلو می‌شد.

به راستی زمانی که برخی اصلاحات در دسترسی به خدمات ارتباطات از راه دور در سراسر آفریقا، آسیا و آمریکای لاتین طی دهه ی ۹۰ اعمال گردید کشورهایی نظیر آرژانتین، کلمبیا، کره، سنگاپور و آفریقای جنوبی از آن سود جستند؛ زیرا اکثریت مشترکین تلفن و ۳/۴ کاربردهای جدید در این مناطق ساکن بودند. بیش‌تر سرمایه‌گذاری‌های جدید در ارتباطات از راه دور در زمینه کشیدن کابل‌های فیبر نوری میان اروپا و شمال آمریکا از طریق دریای آتلانتیک و میان آمریکا، ژاپن، چین، هنگ‌کنگ و سنگاپور از طریق اقیانوس آرام صورت گرفت.

ظرف مدت ۳ سال پس از زمان توافقنامه اصلی ارتباطات از راه دور، ظرفیت کابلهای فیبری که کشور های جهان را به یکدیگر مرتبط می نمود به صدبرابر افزایش یافت. علی‌رغم رقابت پیش‌بینی‌نشده در حوزه ی ارتباطات از راه دور، تنها عده‌ای از کنسرسیوم‌ها در حال ایجاد زیرساخت‌های اطلاعات جهانی بوده‌اند. کارتل‌هایی همچون کنسرتا تغییرات سیستم‌های جهانی را به صورت ترکیبی از تکنولوژی جدید و اعمال متصدیان ارتباطات از راه دور می‌سازند. فیبرها اطراف

جهان را به یکدیگر متصل می‌کنند. شبکه کابلی آمریکا - ژاپن و شبکه کابلی چین - آمریکا از یک سو و تنظیم رقابت‌های جدید کمپانی‌های کابلی و میکروسافت از سوی دیگر این کار را انجام می‌دهند.

گذرگاه جهانی ارتباطات به صورت رویکردی منطقی برای کابل‌های ارتباطی جهانی درآمده است. این گذرگاه‌ها عبارتند از میکروسافت، امپریال بانک کانادا و شبکه‌های بانکی اروپا، که شبکه‌های آنتورب، برلین، بروکسل، فرانکفورت، لندن، مونیخ، پاریس و سایر شهرهای اروپا را به یکدیگر متصل می‌کنند. این توسعه به صورت یک ارتباط جهانی درآمده است که آن‌ها را اغلب به صورت سنتی در بر گرفته و به صورت شبکه‌ای سرویس می‌دهند. آی. تی. اند. تی (۱۳) در بردارنده فعالیت‌هایی است که در قالب دو بخش اساسی در ایالات متحده آمریکا پایه‌ریزی شده است.

این پیچیدگی در ارتباطات و شبکه وب (۱۴) به منظور کمک به خدمات تلفنی، اینترنتی، سرویس‌های ویدئویی شبکه باندهای وسیع آمریکا و شهرهای همجوار آن به صورت سرویس‌دهی تلفنی در ۸۳ منطقه است. در گزارشی واقعی اینگونه آمده است که ۱۵ درصد امکانات شمال آمریکا و باندهای گسترده‌ای که در اینترنت به وجود آمده‌اند. بین سال‌های ۲۰۰۵ و ۲۰۱۰ قابل دسترسی هستند. برای توسعه و اتصال به بزرگراه‌های جهانی طی سال ۲۰۰۲ ارتباط اینترنتی که میان آفریقا و سایر بخش‌ها برقرار می‌گردد و اطلاعاتی که به دنبال آن از آفریقا راهی دیگر مناطق می‌شد خود به برقراری ارتباط میان ۹۰ کشور به صورت بخش‌بخش در آفریقا منجر گردید که درجه ارزش پولی آن ۵۰ دلار در بوتسوانا و ۱۷۰۰ دلار در آنگولا و کنیا بود. آفریقا به صورت عامل ارتباط دهنده مجدد، در سرویس‌های اطلاعاتی جهانی از نقش مهمی برخوردار است. میکروسافت اغلب نقش خود را در جهانی‌سازی نقاط مختلف نظیر کوبا و برزیل و از طریق رسانه‌های جمعی جهانی و در شاهراه‌های بزرگ اطلاعاتی نظیر هنگ‌کنگ انجام می‌دهد که از هنگ‌کنگ تله کام به صورت گسترده در ایجاد شبکه اینترنتی بین رسانه‌های جهانی و مناطقی که از آن شبکه به صورت گسترده استفاده می‌کنند، اطلاعات خود را در دسترس قرار می‌دهند.

شرکت میکروسافت به فعالیت پرداخت و برای توسعه باندهای گسترده در سرویس‌های اینترنتی میلیون‌ها برزیلی تلاش نمود. به واسطه این تلاش‌ها تنها 10 درصد از نخبگان مقیم شهرهای سائوپائولو، ریودوژانیرو و بلوهورنرونته پوشش داده شد و مابقی شهروندان برزیلی از دسترسی به تلفن، کامپیوتر و اینترنت محروم مانده‌اند. در نقاط دیگری از برزیل، میکروسافت به همراه گذرگاه جهانی شبکه‌ای ایجاد کرده است که نه تنها رابط اروپا، آمریکای شمالی و ژاپن است بلکه شبکه‌های محلی را در مراکز تجاری عمده آسیا به یکدیگر متصل می‌کند.

از این رو می توان اذعان داشت که مهمترین عامل مورد توجه شرکت ها، گذرگاه جهانی در حال ایجاد یک شبکه ارتباطات پیشرفته فیبرنوری است که مراکز تجاری را در منطقه آسیای شرقی به شبکه فیبرنوری وسیع گذرگاه جهانی متصل می کند. این شبکه، کشورهایی نظیر تایوان، سنگاپور، هنگ کنگ، مالزی، چین، کره و فیلیپین را به یکدیگر متصل کرده و قدرت دسترسی منطقه ای غیرقابل پیش بینی به شبکه برای خدمات متنوعی نظیر امکانات شبکه ای، تجارت الکترونیکی و تکنولوژی با کیفیت بالا و ارزان را به ارمغان خواهد آورد. تمرکز و توجه به مراکز مالی شبکه و محدودیت های شهری همچنین ما را به سوی طرح هایی در خصوص فضای مجازی (۱۵) سوق می دهد. هر چند ۸۰ درصد از کل کاربران اینترنتی تنها در ۱۰ کشور جهان به سر می برند. بررسی های به عمل آمده نشان می دهد که استفاده بیش از حد از اینترنت، بخشی از زندگی روزانه ی شهروندان شهر های سائوپائولو، مکزیک، شانگهای، کوالالمپور و بانکوک را به خود اختصاص داده است. از این رو نقاط فنی شبکه ارتباطات جهانی در شهر های سائوپائولو، هنگ کنگ، سنگاپور، شانگهای، ژوهانسبورگ، تورنتو، نیویورک، لندن، بروکسل، پاریس و آمستردام قرار گرفته است.

ما بیش تر از این نمی توانیم اولویت گذاری هایی چون جهان اول و جهان سوم، شمال و جنوب و نظایر آن را ملاک قرار دهیم اما باید مناطقی را که صاحب تکنولوژی سخت افزاری شبکه جریان اطلاعات و انتقال دهنده آن هستند از مناطق غیر مرتبط با شبکه و غیر مولد تشخیص دهیم یا همچنان که ساسکیاساسن (۱۶) اظهار می دارد، ما نیازمندیم درباره ی روابط میان کامل سازی و تمرکز از یک سو و حاشیه از سوی دیگر فکر کنیم. ساسن ضرورت این شیوه فکر کردن را به صورت ذیل بیان می کند:

جهانی شدن اقتصاد و تکنولوژی های اطلاعاتی نوین، فضای جدیدی برای تمرکز ایجاد کرده است؛ به گونه ای که بیش ترین قدرت این فضا در سطوح بین شهری مراکز تجاری و مالی بین المللی شهر های نیویورک، لندن، توکیو، پاریس، فرانکفورت، زوریخ، آمستردام، لس آنجلس، سیدنی و هنگ کنگ متمرکز است. اما این محدوده جغرافیایی امروزه شامل شهرهایی چون سائوپائولو و مکزیک نیز می شود.

در میان شهر های جهان ما شاهد یک قسمت مرکزی و یک قسمت حاشیه ای هستیم. به عنوان مثال، شهر نیویورک از بزرگ ترین مراکز کابل های فیبرنوری که توسط ساختمان های جهانی نگهداری و محافظت می شود برخوردار بوده است. اغلب ساختمان های خدماتی جهانی بیش تر در مرکز شهر مستقر هستند در صورتی که هارلم که جامعه ای آفریقایی - امریکایی کم درآمد با بیش از دو مایل فاصله با منهن است از یک ساختمان از این گونه برخوردار است.

چنین مشاهداتی نشان می‌دهد که در عوض ادعای همه‌گیر شدن فضای ارتباطی، باید پذیرفت محدودیت‌ها و موانع فضای مجازی ناشی از تفاوت میان توانایی تولید و دریافت جریان اطلاعات است و شهرها و جوامعی که این گونه ابزار را در اختیار ندارند اغلب اشکال محلی ارتباطات را تجربه می‌کنند.

سازمان تجارت جهانی و سیاست‌های نوین رسانه‌های جدید: تنظیم اینترنت و پوشش رسانه‌ها

جغرافیای مجزای سیستم‌های ارتباطات فراملی، با چشم انداز زیرساخت ارتباطات جهانی (۱۷) که در دهه ۱۹۹۰ ارائه شده برخوردار کرده است. چشم‌اندازی که اعتبار سرویس‌های جهانی را همپایه با سرمایه‌گذاری خصوصی و رقابت و کنترل‌های انعطاف‌پذیر می‌داند. همان‌گونه که شاهد بوده ایم، بسیاری از این اصول در توافق‌نامه‌های ارتباطات از راه دور سازمان تجارت جهانی وجود دارد. اما آیا این توافق‌نامه‌ها سرویس‌های جهانی را هم پوشش داده اند؟

پاسخ این سؤال مثبت است. از یک سو توافق‌نامه‌های اصلی ارتباطات از راه دور اجازه می‌دهند که هر عضوی تعهد خود را در ارتباط با انجام سرویس جهانی مشخص کند، مشروط بر آنکه در فضایی شفاف و بدون تبعیض و رقابتی اداره شوند و بیش از حد نیاز، فعالیت و مسئولیت نداشته باشند. از سوی دیگر سازمان تجارت جهانی خط‌مشی‌های سرویس جهانی را نه تنها به عنوان عرضه دوستانه سرویس‌های تجملی در نظر نمی‌گیرد بلکه به عنوان دستیابی به سرویس‌های تلفن تلقی می‌کند. در واقع، این ضمیمه ارتباطات از راه دور مشخصاً از پذیرش خط‌مشی‌های سرویس‌های جهانی برای سرویس‌های پیشرفته مانند اطلاعات الکترونیکی، اینترنت و همانند آن، جلوگیری می‌کند. توافق‌نامه تجارت آزاد کشورهای آمریکای شمالی (۱۸) که ضمیمه ارتباطات از راه دور براساس آن مدل‌سازی شده است نیز این نکته را مشخص و اعلام می‌دارد که دولت‌ها نمی‌توانند تأمین‌کننده گان سرویس‌های پیشرفته را به رعایت موارد ذیل ملزم نمایند:

(الف) مهیا نمودن خدمات برای عموم

(ب) توجیه هزینه‌ها برای انواع خدمات

(ج) مبادرت به فایل کردن تعرفه

(د) اتصال شبکه خود به هر شبکه یا مشتریان مشخصی

(ه) تبعیت کردن از هرگونه استاندارد یا ضابطه تکنیکی برای اتصالات داخلی به عوض اتصال به شبکه دولتی ارتباطات از راه دور

در مواجهه با این محدودیت‌ها، جای تعجب نیست که هیچ‌گونه تلاشی برای به روز نمودن اطلاعات در سرویس‌های جهانی با وجود اینترنت، شبکه‌های گسترده اطلاعاتی و دیگر وسایل ارتباط جمعی جدید صورت نمی‌گیرد، مگر با وجود برنامه‌های کاملاً دقیق در رابطه با اتصال مدارس، کتابخانه‌های عمومی، بیمارستان‌ها و ... به اینترنت.

این روند نه تنها باعث افزایش اطمینان در بازار می‌شود بلکه محدودیتهای موجود در توافق‌نامه‌های سازمان تجارت جهانی که از گسترش خط‌مشی‌های سرویس‌های جهانی جلوگیری می‌کند را متناسب با فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی و مطابق با نیازهای شهروندان در یک جامعه اطلاعاتی تغییر می‌دهد.

در این جا است که تفاوت میان سرویس‌های ابتدایی و پیشرفته و تعریف دقیق از سرویس‌های جهانی دولت‌ها را مقید و ملزم می‌کند. این چنین الزاماتی می‌تواند، حوزه آزادی‌های رسانه‌های جمعی را افزایش دهد. همان‌گونه که می‌دانیم، بسیاری از کشورها، سعی کرده‌اند که محتویات اینترنت را ضابطه‌مند کنند. با وجودی که برخی از این تلاش‌ها توسط دادگاه‌های ایالات متحده و فرانسه خنثی شده و یا به عنوان مانعی برای رشد اینترنت مثلاً در کانادا مورد تأیید قرار گرفته‌اند.

با این وجود تلاش‌هایی برای قانونمند کردن اینترنت ادامه دارد. دولت چین از کاربران خواسته است تا در دفاتر پلیس ثبت‌نام کنند. این کشور از پخش اسرار دولتی جلوگیری می‌کند. سنگاپور تعداد سرویس‌دهندگان خدمات اینترنتی (۱۹) را محدود کرده است. بسیاری دیگر از کشورها نیز از طرق دیگر، آزادی بیان را در اینترنت محدود کرده‌اند. با وجودی که اینترنت از بسیاری از این تلاش‌ها، مصون مانده است اما ممکن است تلاش‌های در دست اقدام برای مجوز دادن به سرویس‌دهندگان خدمات اینترنتی و محدودیت دسترسی به مطالب و سانسور اطلاعات منتشر شده به صورت پیوسته (۲۰) آزادی بیان را تا حدی تضعیف نماید.

ضمیمه مربوط به قانون ارتباطات از راه دور از این لحاظ جالب به نظر می‌رسد که از محدودیت قانونی سرویس‌های پیشرفته جلوگیری کرده و در درون و مابین مرزها، آزادی جریان اطلاعات را برقرار می‌سازد. با وجود این روند، سازمان تجارت جهانی می‌تواند اصل آزادی جریان اطلاعات را از طریق قانونمند کردن جریان اطلاعات به واسطه شبکه‌های ارتباطی از راه دور تحقق بخشد و از این رهگذر، به افزایش آزادی رسانه‌های جمعی الکترونیکی در مکان‌هایی کمک کند که ضعیف بوده یا باعث تقویت آن‌ها در مکانهایی شود که به چالش فراخوانده شده‌اند. از این رو به عنوان مثال حافظ حقوق بشر، ورود کشور چین به سازمان تجارت جهانی را امری پسندیده می‌داند.

این امر نه تنها وسیله‌ای برای گشودن ارتباطات از راه دور آن کشور به رقابت و سرمایه‌گذاری خارجی است بلکه وسیله‌ای است که اجازه می‌دهد تا شهروندان چینی به اطلاعاتی دست یابند که این اطلاعات خارج از کنترل‌های دولتی و سانسور است. با این وجود، هدف سازمان تجارت جهانی، ارائه و تبلیغ بازارهای جامع و جهانی و نه حقوق بشر است! در همان اثنا که اذعان شده بود نظرات کشور سنگاپور در رابطه با ضمیمه ارتباطات از راه دور می‌تواند محدود کننده تلاشها در جهت کنترل محتویات اینترنت باشد، این خبر، در خلال مصاحبه با مسئول رادیو و تلویزیون سنگاپور در سال ۱۹۹۶ اعلام شد.

با این وجود چنین امری بعید به نظر می‌رسید چرا که وزرای بازرگانی برای برپایی سخنرانی آزاد، در دستور جلسه سازمان مذکور بی‌میل بودند. تلاش‌ها برای پیگیری آزادی بیان از طریق این سازمان، به واسطه‌ی شروطی محدود می‌گردد. یعنی شروطی که اجازه می‌دهد تا کشورها با کمک ابزارهایی، اقدامات ضروری را برای حفظ اخلاقیات، شئون و نظم اجتماعی صورت دهند. با این وجود این مصونیت تنها در جایی می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد که تهدیدی جدی در قبال یکی از منابع بنیادین جامعه صورت پذیرد. از آنجا که ضمیمه ارتباطات از راه دور ممکن است به محدودسازی اقدامات دولت‌ها جهت کنترل محتویات اینترنت منجر گردد می‌توان اذعان داشت که این امر در رابطه با سیستم‌های مشخص سانسور دیده نمی‌شود.

اغلب تأمین‌کننده‌های بازرگانی اینترنتی سازمان یونسکو از سیستم‌های ارزیابی و نرم‌افزارهای فیلترکننده به عنوان عامل پشتیبانی جهت رژیم نوظهور کنترل ارتباطات از راه دور و رسانه‌های جدید و نیز به عنوان جایگزینی برای قانونمندی دولت‌ها حمایت می‌کنند. این امر، بیش‌تر در پاسخ به دغدغه دسترسی آسان کودکان به موارد مبتذل، مستهجن، مطالب زشت و مملو از خشونت از طریق اینترنت رخ می‌دهد.

در این خصوص، با اهمیت‌ترین نکته، سیستم‌های بین‌المللی ارزیابی، «اختیاری» است که - مورد پذیرش انجمن ارزیابی محتویات اینترنت (۲۱) - به واسطه‌ی امضای شرکت‌های دیسنی، ای. بی. سی، مایکروسافت، ای. بی. ام، تله‌کام و بسیاری دیگر قرار گرفته است. فیلترهایی که از استانداردهای انجمن ارزیابی محتویات اینترنت استفاده می‌کنند نه تنها محتویات غیر اخلاقی و ناپسند را بلوکه می‌کنند بلکه از میان تمامی سایت‌های ارزیابی شده و از میان میلیون‌ها وب‌سایت (۲۲) موجود در سال ۱۹۹۹، تنها با انتشار ۱۰۰ هزار سایت موافقت می‌کنند. بدان معنا که مناطق وسیعی از این فضای مجازی منحصرأً به

دلیل عدم ارزیابی حذف شدند. سایت‌های شرکت‌های رسانه‌های چند منظوره، از احتمال بیشتر برای ارزیابی برخوردار می‌باشند؛ به همین دلیل برای افراد کاربر قابل دسترسی هستند.

فیلترهای ویژه محتویات توسط سرویس‌دهندگان خدمات اینترنتی بدون اطلاع کاربران مورد استفاده قرار گرفته‌اند. این واقعیت که حامیان استانداردهای مبتنی بر انجمن ارزیابی محتویات اینترنت، تهیه‌کنندگان اصلی مرورگرهایی چون نت اسکپ (۲۳)، وارنر (۲۴)، میکروسافت (۲۵) و نیز تأمین‌کنندگان دستیابی به اینترنت هستند به آن‌ها اجازه می‌دهد که نقش نگهبان این دروازه‌ها را برای خود مفروض بدانند مبنی بر این که سیستم جهانی کنترل محتویاتی را ایجاد کرده‌اند که مشخص می‌کند چه کسی می‌تواند به اطلاعات یک کامپیوتر دست یابد یا نمی‌تواند.

قابلیت‌های سانسور هرچه عمیقتر در ساختار اینترنت جای می‌گیرد؛ این امر برای دولت‌ها آسان‌تر خواهد شد تا نظر خود را با تغییر دادن طرح و نقشه انجمن ارزیابی محتوای اینترنتی به یک سیستم خصوصی سانسور تحمیل کنند. واقعیت آن است که این مسأله در کشور استرالیا صورت پذیرفته و در ایالات متحده نیز مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. کشور فرانسه و سازمان یونسکو نیز به عنوان شیوه‌ای از کنترل دوجانبه بر این موارد تأکید داشته‌اند.

سازمان تجارت جهانی، وحدت رسانه‌ای و خط‌مشی ارتباطات در جهان مرتبط با اینترنت

این ایده که قراردادهای ارتباطات از راه دور جهت دهنده‌ی سرویس‌های جهانی و کنترل محتویات اینترنت، بوده است، نشان دهنده آن است که سازمان تجارت جهانی، از نفوذ بیشتری در مقایسه با افکار عمومی بر ارتباطات و موارد فرهنگی این خط‌مشی برخوردار بوده است. در آن اثنا که ارتباط سازمان تجارت جهانی با این امور به این علت که رسانه‌های کابلی و رادیو و تلویزیون مشمول این قراردادها نمی‌شوند حداقل به نظر می‌رسد از بیشترین تاثیر گذاری برخوردار بوده است. در اصل قراردادهای این سازمان مشمول هیچ‌گونه ماده‌ای برای معافیت‌های فرهنگی نبوده و کشورها می‌توانند فیلم و برنامه‌سازی تلویزیونی را به عنوان انواع کالا در نظر گرفته و این چنین سرویس‌هایی تحت پوشش سازمان مذکور قرار گیرند. در واقع، ۱۹ کشور با نظر به برنامه‌سازی تلویزیونی عمل کرده و ۲۵ کشور دیگر تعهداتی را انجام داده‌اند که این تعهدات آژانس‌های جهانی را نیز در برمی‌گیرد. علاوه بر این، فشار زیادی مبنی بر اینکه این تعهدات (صنایع فرهنگی) را نیز شامل شود وجود دارد.

برخی از کشورها خواهان آنند که سازمان تجارت جهانی به پذیرش ابزار ویژه ایی مبادرت نماید تا ابزارهایی را که می‌توان برای ارائه و تبلیغ صنایع فرهنگی به کاربرد شناسایی کنند (نظیر نظر کانادا) و برخی دیگر نیز تمایل دارند که صنایع فرهنگی، مشمول سازمان تجارت جهانی نباشند (نظیر فرانسه).

صرف نظر از دستاوردهای این مباحث، تفاوت‌های بدست آمده توسط سازمان تجارت جهانی میان سرویس‌های ابتدایی و پیشرفته و نیز میان سرویس‌هایی که به طور رسمی تحت پوشش قراردادها و ارتباطات از راه دور و سرویس‌های اطلاعاتی واقع شده‌اند و آنهایی که تحت این پوشش نیستند، مانند صنایع فرهنگی، در مواجهه با یکپارچگی و وحدت رسانه‌ها از میان نرفته و تمام اطلاعات نیز به زبان دیجیتالی ترجمه شده و به شبکه‌های ارسال می‌گردند.

این فرایندها تا آنجا پیش می‌رود که دولت‌ها ممانعت‌های خود بر روی مالکیت‌های ترکیبی را کاهش دهند که این خود به حذف خط مشهایی در رابطه با جلوگیری از فعالیت شرکت‌های ارتباطات از راه دور از جریان یافتن اطلاعات و محتویات در شبکه‌ها منجر می‌گردد. وحدت رسانه‌ها همچنین به واسطه ی تغییرات مالکیتی ایجاد شده توسط مجتمعات چندشاخه‌ای بین‌المللی و رسانه‌های چندجانبه، به پیش رانده می‌شود.

قرار دادن تمامی رسانه‌های جدید در یک طبقه‌بندی از سرویس‌های پیشرفته می‌تواند کاربرد هرگونه سیاست‌گذاری در رابطه با ارتباطات رسانه ایی جدید را محدود کند. به عنوان مثال دولت کانادا، سیاست‌های فرهنگی خود را با معرفی «ویدئو در دست تقاضا» (۲۶) به عنوان سرویس خبری اجرا کرده است به آن معنا که نیاز است این سرویس‌ها به بودجه‌های تولید برنامه کمک کرده و دسترسی مقادیر معین از برنامه‌سازی کانادا را بیمه کنند. با وجود سؤالاتی در رابطه با اینترنت و با وجودی که در کشور کانادا برخی از اپراتورهای ارتباطات از راه دور با یکدیگر مجادله می‌کنند اما آن‌ها خبررسان نیستند؛ به آن معنا که معتقدند رسانه ی مذکور باید به عنوان یک استثنا از اهداف سیاست‌های فرهنگی در رابطه با عمل خبررسانی در نظر گرفته شود. ملاک‌های در حال تحول و تکامل سازمان تجارت جهانی برای تجارت الکترونیکی، تفاوت‌های زیاد میان فضا‌های رسانه های الکترونیکی تحت پوشش این سازمان و آنهایی که خارج از این محدوده هستند را کاهش داده و هرگونه شکافی میان تجارت، اطلاعات و فرهنگی را از میان می‌برد. در نهایت، توصیف در حال شکل‌گیری و گسترده از تجارت الکترونیکی، برنامه‌سازی و خبررسانی اینترنتی، کابل‌های فیبرنوری که قادرند ۱۰۰ ساعت ویدئو را در یک ثانیه انتقال داده و شهرهای متصل به هم و متعدد که به شبکه شطرنجی ارتباطات فراملیتی متصل هستند، بدان معنا است که سیاست‌های فرهنگی می‌تواند به کلی، زاید معرفی شود یا تنها برای توده‌هایی که از طریق سودهای ناشی از «جامعه

اطلاعاتی فراگیر» امرار معاش می‌کنند و از این امور محروم گشته‌اند، اعمال گردد. به جای برپا داشتن جشن یا عزا گرفتن برای آینده سیاست فرهنگی، لازم است مشخص شود چنین انتظاراتی تا حدودی نظری و ذهنی بوده و تنها برای ۱/۳ از کشورهای دنیا که نظارت بر روند توسعه‌ی سازمان تجارت جهانی در خصوص رسانه‌های جدید و ارتباطات از راه دور را پذیرفته‌اند، به کار می‌رود. علاوه بر این، نیاز است تا سیاست‌های جدیدی در رابطه با تقویت سیستم‌های باز رسانه‌ای و پیشرفت حقوق و آزادی‌های ارتباطی اتخاذ گردد. اخیراً پیشنهادی از سوی کمیسیون اروپا (۲۷)، ارائه گردیده تا با وجود استانداردهای تکنیکی شبکه‌ها و فراهم‌کننده‌های سرویس‌های اینترنتی و تبلیغات پیوسته و قدرت‌های بازار و سرویس‌های جهانی و خصوصی، یکسری سیاست‌های جدید اتخاذ گردد.

با وجودی که برخی از جنبه‌های این پیشنهاد، مشکل‌ساز بوده است، تمرکز بر موارد ساختاری و «چارچوب حداقل کنترل ممکن» از جمله اقدامات ارزشمند آن به شمار می‌آید. کمیته‌ی اتاق بازرگانی آمریکا و ناشران اروپایی و میزگردهای ارتباطات معین کرده بودند که مخالف هرگونه سیاستی برای اینترنت، شبکه‌های پیوسته، سرویس‌ها و دیگر منابع اطلاعاتی بودند؛ همانگونه که مانوئل کنستام (۲۸) و تام وارنر تأکید کرده‌اند که سرویس‌های الکترونیکی نباید تابع قوانین خبررسانی (رادیو و تلویزیون) یا ارتباطات از راه دور باشند. برخلاف دفاعیات سازمان تجارت جهانی الکترونیکی و مراکز دیگر، تلاش می‌شود که این بخش با بحث در این رابطه به پایان رسد که حداقل، سیاست‌های جدیدی نیاز است تا بستر رسانه‌های جدید، آزاد باقی بماند. تهدیداتی در رابطه با رشد و گسترش سیستم‌های جدید رسانه‌ای در حال انجام است که این تهدیدات به همان اندازه که از سوی صنایع ارتباطی است، به همان اندازه نیز از سوی دولت‌ها اعمال می‌شود. در مقایسه با مدل دستیابی آزاد شبکه‌ای که نوعاً اینترنت را تداعی می‌کند، آشکار است که ارتباطات از راه دور و یورشهای شرکت‌های کابلی به سوی اینترنت، در جهت آن است که این شرکت‌ها حق انحصاری خود را برای تأمین‌کنندگان دستیابی به اینترنت و منابع محتویات اینترنت و کنترل سرویس‌دهندگان خدمات اینترنتی غیرعضو تحقق بخشند. این تلاشها در جهت تبدیل اینترنت به سیستم بسته‌ی رسانه‌ای، باعث بروز کشمکش‌های کنترلی شده است. بنابراین، دادگاه‌های محلی ایالات متحده از احکام دستیابی آزاد پشتیبانی کرده‌اند. اما در کانادا، کمیسیون رادیو و تلویزیون و ارتباطات از راه دور (۲۹)، شرکت‌های ارتباطات از راه دور و کابلی را ملزم ساخته‌اند تا شبکه‌های خود را برخلاف اعتراضات شدید برخی از گروه‌ها باز کنند.

در واقع، آینده ی اینترنت با توجه به سطح طراحی تکنولوژیکی و کدهای الکترونیکی که ساختار آن را ایجاد می کنند، معین می شود. تلاشهای شرکت های کابلی و ارتباطات از راه دور به منظور به کارگیری طراحی شبکه برای افزایش کنترل آنها بر توسعه رسانه های جدید، در مقاله ای تازه توسط سیستم های سیسکو (۳۰) فاش شده است.

سیستم های سیسکو، فراهم کننده ی برتر شبکه هایی با باند پهن و پروتکل اینترنت هستند. طراحی شبکه های سیسکو، به اپراتورهای سیستم کابلی این توانایی را می دهد که مطالب را با توجه به منابع خودی یا منابع عضو اولویت بخشند و اولویت های بعدی یا باندهایی با پهنای کم تر را واگذار کنند و منابع را به طور کلی محدود کنند.

این توانایی در جهت کنترل دستیابی و استفاده از شبکه، توسط مواردی صورت می پذیرد تا اپراتورهای سیستم های کابلی این اجازه را داشته باشند تا حمل و نقل اطلاعات را برحسب نوع کاربرد و رشته های معین و رابطه به کار رفته توسط نوع کاربرد و هویت شخصی کاربران یا با توجه به آدرس سایت ها، مجزا کنند. این مدیریت دقیق جریان اطلاعات، به اپراتورهای سیستم های کابلی، اطلاعات بی نظیری در خصوص کاربران ارائه داده و این امر سؤالات زیادی را در زمینه ی خصوصی بودن زندگی افراد مطرح می کند. اما نکته مورد نظر آن است که اجازه می دهد تا اپراتورها به طور دقیقی مخاطبان را تفکیک کرده و سرویس های سریع با منبع بالاتر را برای مشتریان طالب سرویس های بهتر مورد هدف خود قرار دهند.

این تصمیمات برای طراحی شبکه ها به افزایش تجارتي شدن اینترنت منجر شده و مدل «رسانه قدیمی» را بر روی بخش جدید و شگفت آور مراقبان پیوسته که می توانند مطالب اخذ شده و دستیابی اعضا به اطلاعات را محدود کنند، قرار می دهد. همانگونه که سیسکو خاطر نشان کرده است، هدف، اجازه دادن به اپراتورهای سیستم های کابلی است که پیشنهاد کنند از سرویس های آنان یا شرکای آنان با سرعت بالا استفاده شود و دستیابی به دیگر سرویسها و مطالبی که توسط دیگران مهیا شده است را محدود کنند. بنابراین، قبل از بهبود بخشیدن خصوصیات دمکراتیکی و بدون سلسله مراتبی و آزاد در اینترنت، شبکه ها طراحی شده اند تا به عنوان سیستم های کنترلی استفاده شوند و فضای مجازی را تجارتي کرده و در واقع تفکیکی میان منابع محتویات و کیفیت سرویس و نوع فضای شبکه ای برحسب انواع طبقه بندی کاربرها ایجاد شده است. در برابر چنین تلاش هایی، سیاستهایی در جهت جلوگیری از ایجاد دستیابی های بسته شده به شبکه ها مورد نیاز است. در واقع، حفظ آزادی در هر یک از این سطوح باید بر روی انواع سایت ها در خصوص رسانه های جدید صورت پذیرد.

تصمیمات اتخاذ شده، سپس معین می‌سازد که آیا اینترنت به عنوان «شبکه باز» باید ظاهر شود مانند تصمیمات کمیسیون رادیو - تلویزیون و ارتباطات از راه دور در کشور کانادا یا به عنوان «شبکه بسته» به مانند آنچه که در ایالات متحده تلقی شده است. دستیابی فراملیتی شرکت‌های ای. تی. اند. تی، وارنر، تایم، سیسکو و ماکروسافت در میان دیگران بدان معناست که مجادلات متداول در آمریکای شمالی در طراحی سیستم‌های باز، مربوط به سیاست‌های فضای مجازی در سایر کشورها است. با این وجود، فشار سیاست ارتباطات از راه دور سازمان تجارت جهانی در خصوص توسعه بازارها باعث فراهم‌آوری ابزارهایی برای مخاطب قرار دادن چنین اموری شده است. در واقع، اصول ضعیف آن در رابطه با قدرت بازار و ممانعت‌ها در برابر کنترل سرویس‌های پیشرفته، چنین توقعی را محدود می‌سازد که چنین سیاست‌هایی در سطح فراگیر، از ظهور سیستم‌های بسته رسانه‌ای جلوگیری کند. دیگر آژانس‌های چندجانبه، مانند سازمان همکاری‌های مؤسسه اقتصادی، در برابر چنین اموری توجه یکسانی را نشان داده و چنین بیان می‌دارند که دستیابی آزاد باید تشویق شود، نه آن که تفویض گردد و هر نوع روش به کار رفته‌ای نباید در حقوق دارایی و انگیزه‌های سرمایه‌گذاری اختلال ایجاد کند.

این امر منطقی به نظر می‌رسد که مخالفت کمیسیون ارتباطات فدرال (۳۱) برای اعمال دستیابی آزاد در ایالات متحده، سیاستی است که به عنوان شیوه‌ای غیرعملی در اینترنت اتخاذ گردیده است.

جمع بندی و نتیجه‌گیری

تجزیه و تحلیل و اداره ارتباطات از راه دور و رسانه‌های جدید پیچیده است. با توجه به این حقیقت که ساختارهای قدیمی توجیهی برای مباحثات نظم نوین جهانی ارتباطات و اطلاعات و جریان آزاد اطلاعات می‌باشد پایه‌ها و اصول متنوع نظری آن (از قبیل مدرنیسم، وابستگی و امپریالیسم فرهنگی)، دیگر به مانند سابق، محکم و استوار به نظر نمی‌رسد. این امر به آن دلیل نیست که هیچ‌گونه همانندی میان گذشته و حال وجود ندارد بلکه مشخصاً سه یا چهار مورد شباهت در این مورد وجود دارد. نیروی بالقوه در رسانه‌های الکترونیکی برای ایجاد سیستم ارتباطی همه‌جانبه، از میانه قرن نوزدهم، به سرعت به افکار خطور کرد و این چنین حق انحصاری به اپراتورهای کابلی فراگیر در آن زمان در سراسر آمریکای لاتین، آفریقا و آسیا و نیز امتیاز انحصاری اعطایی به تله‌کام فرانسه، کابل اندوایرلس (۳۲)، تلفنیکا (۳۳) و غیره صورت پذیرفت. همچنین می‌توان به شباهت‌های میان کمپانی‌های کابلی، آژانس‌های خبری فراگیر و نشریات داخلی در اواخر قرن نوزدهم و اتحادیه‌های استراتژیکی امروزی اشاره داشت.

در نهایت، وابستگی ارزشهای ارتباطی و حقوق انسانی به «تجارت آزاد» و سیاستهای موقت تجاری بود که باعث شد تا شرکتهای فراگیر ایجاد شده و جدیدترین رسانه‌های الکترونیکی در اواخر قرن نوزدهم و میانه قرن بیست و یکم پدید آیند. اما هنوز هم تفاوت‌های اساسی و مهمی وجود دارد. این بخش برخی از این موارد را نظیر تعدد رژیم‌هایی کنترل، واقعیت سیستم‌های ارتباطی فراملیتی در مقابل نوع فراگیر آن، چگونگی کنترل بر شبکه و اینکه طراحی تکنولوژیکی، تکامل فضاهای مجازی را شکل می‌دهد مورد تجزیه و تحلیل قرار داده است.

این موارد موضوعاتی است که باید در رابطه با ارتباطات از راه دور و رسانه‌های جدید مورد توجه قرار گیرد. همچنین لازم است تعیین گردد که خصوصی‌سازی و رقابت نه آنچنان که منتقدین حدس زده‌اند، نامطلوب و نه آنچنان که مدافعان آن ادعا می‌کنند، مفید بوده است. دوم، خصوصی‌سازی در رقابت تنها سهم اندکی در کنترل استراتژیهای تک‌قطبی کردن در جهت کنترل بسط و گسترش ارتباطات از راه دور و رسانه‌های جدید داشته است. سوم، ایده زیرساخت اطلاعات جهانی (۳۴) یا دیگر ایده‌های جاه‌طلبانه در رابطه با «جامعه جهانی اطلاعات» توسط یک سیستم ارتباطات فراملیتی و شهرهای به هم پیوسته که تعداد کمی را در مقایسه با تعداد زیاد در بر می‌گیرند، تحت الشعاع قرار گرفته‌اند.

ایده سیستم رسانه فراگیر، در حالی که ۹۷ درصد از جمعیت جهان از دسترسی به اینترنت و حتی از تکنولوژی ۱۲۰ ساله یعنی تلفن هم محروم بوده اند تقریباً معقول و پذیرفتنی نخواهد بود. در واقع باید متذکر شد که هنوز زمان رسانه‌های فراگیر نرسیده است. در نهایت، اصلاح ارتباطات از راه دور شامل یک رویکرد تکنوکراسی برای کنترل است. به واقع ویژگی شخصی هر یک از این سه دیدگاه در رژیم نوظهور کنترل حذف رسانه جدید از سیاستهای فرهنگی و تفکیک آنها از حقوق انسانی و ارتباطی است. این نکته ضروری است که اطلاعات و ارتباطات همواره با آزادی رسانه‌ها و دموکراسی در ارتباط بوده‌اند.

با این وجود سیاست جدید کنترل و سازمان تجارت جهانی، این نظرات را از بسیاری از جنبه‌ها مجزا کرده است. این سازمان هیچ‌گونه مرجعی برای آزادی بیان، زندگی خصوص و تنوع ندارد و در نتیجه، به طور ذهنی و مفهومی، اطلاعات و ارتباط را به اجبار در یک ساختار تجارت آزاد، جای داده است. این تفکیک ذهنی با این حقیقت که بسیاری از کشورهایی که توافقنامه‌های ارتباطات از راه دور را امضا کرده‌اند، اما اعلامیه جهانی حقوق بشر و پیمان بین‌المللی آزادی‌های سیاسی و مدنی را نپذیرفته‌اند، بیش‌تر روشن خواهد شد.

بر اساس یافته‌های این مقاله سازمان تجارت جهانی نیاز دارد خصوصیات منحصر به فرد ارتباطات را مورد توجه قرار داده و جهانی شدن تجارت را با جهانی شدن حقوق بشر منطبق سازد. این امر به واسطه برقراری ارتباط و وفاق بیش‌تر میان این سازمان و بخش واضح و روشن‌تری از حقوق بشر صورت می‌پذیرد و نیز اینکه از تمام کشورهای که قراردادهای ارتباطات از راه دور را امضا کرده‌اند، درخواست گردد تا اسناد اصلی مربوط به حقوق انسان‌ها را بپذیرند. از این منظر، مشکل جهانی شدن آن است که هنوز به اندازه کافی پیشرفت نداشته است.

پی نوشت ها:

2. (New W orld Inform ation and C om m unication order (NW ICO
3. W orld Trade O rganization (W TO)
4. British Telecom .
5. M alaysia Telecom .
6. Singapore Telecom .
7. International Telecom m unication Union
8. G eneral A gree m ent on Tariffs and Trade (G A TT)
9. O rganization for Econom ic C ooperation and D evelopm ent (O ECD)
- 10 Telecenter
11. Privatization of Telecom m unications O perators (PTO)
12. Inform ation C om m unication Technology (ICT)
13. Inform ation Technology (IT) and Telecom m unication (T)
14. W orld W ide W eb
15. Cyberspace
16. Saskia sassen
17. G lobal Inform ation Infrastructure (G II)
18. N orth Am erican Free Trade A gree m ent
19. Internet Service Providers
20. Online
21. Internet Content Rating A ssociation (ICRA)
22. W eb site
23. Netscape

24. Warner

25. Microsoft

26. Video on Demand (VOD).

27. European Commission.

28. Manuel Kohnstamm.

29. Canadian Radio television and Telecommunications Commission (CRTC)

30. Cisco Systems.

31. Federal Communication Commission (FCC)

32. Cable and Wireless

33. Telefonica

34. Global Information Infrastructure (G II)